A régi magyar diáknyelv szótára – Könyvbemutató a Széchényi-könyvesten

2026/10/01
2026/09/16

Október 1-jén mutatjuk be munkatársunk, Vasné dr. Tóth Kornélia A *régi magyar diáknyelv szótára. A diákélet közel 1900 szava, kifejezése korabeli helyesírással és magyarázatokkal, jelentés- és szinonimamutatóval* című, a Tinta Könyvkiadónál megjelent kötetét.

[1]

2026. október 1-jén 17 órakor a *Széchényi-könyvestek – új könyvekről a nemzet könyvtárában* elnevezésű sorozatunk keretében mutatjuk be munkatársunk, Vasné dr. Tóth Kornélia *A régi magyar diáknyelv szótára. A diákélet közel 1900 szava, kifejezése korabeli helyesírással és magyarázatokkal, jelentés- és szinonimamutatóval* című, a Tinta Könyvkiadónál idén megjelent kötetét.

Az érdeklődőket köszönti **Kiss Gábor,** a Tinta Könyvkiadó igazgatója. A kötetet bemutatja **prof. dr. Balázs Géza** egyetemi tanár és a szerző, **Vasné dr. Tóth Kornélia**, az OSZK tudományos munkatársa.

Időpont: **2026. október 1., csütörtök 17 óra**

Helyszín: OSZK, Budavári Palota F épület, **VI. emeleti Alapítók tere**
(1014 Budapest, Szent György tér 4–5–6.) [2]

Meghívó [3]

A rendezvényen a kötet és a Tinta Könyvkiadó [4]
egyéb kiadványai is megvásárolhatók.

A belépés ingyenes, mindenkit szeretettel várunk!

Vasné dr. Tóth Kornélia: *A régi magyar diáknyelv szótára. A diákélet közel 1900 szava, kifejezése korabeli helyesírással és magyarázatokkal, jelentés- és szinonimamutatóval* [5] (TINTA Könyvkiadó, Budapest, 2026, ISBN 978-963-409-505-7)

AZ ÉKESSZÓLÁS KISKÖNYVTÁRA
VASNÉ DR. TÓTH KORNÉLIA
A RÉGI MAGYAR DIÁKNYELV SZÓTÁRA
A diákélet közel 1900 szava, kifejezése korabeli helyesírással és magyarázatokkal, jelentés- és szinonimamutatóval
TINTA KÖNYVKIADÓ

[6]*A régi magyar diáknyelv szótára* időutazásra invitálja az olvasót, az értékmentés jegyében a korábbi századok, főként a XIX. század diákéletét, az akkori diákság szókincsét tárja elénk.

Az első önálló magyar diáknyelvi szótárat Dobos Károly szerkesztette 1898-ban, mintegy 900 címszóval. E mű képezi a jelen szótár alapját, melyben már közel 1900 szó, kifejezés található korabeli helyesírással és magyarázatokkal. Gazdag forrást jelentettek még Barcza József cikkei és a *Tanulók Lapja* szójegyzékei.

A szótár sokszínű szókészlete bizonyítja, hogy a diáknyelv nem specifikusan iskolai nyelv, kiterjed az iskolai tevékenységeken túl a hétköznapi élet tágabb körére, a diákok mindennapi tényekedéseire. A fogalmak feltárását jelentés- és szinonimamutató is segíti. Megtudhatjuk, hogy aki elmarad az órákról, az *fugál, magánszünetet tart.* A *puccmájszter* a táblatörölgető, az *explorator* az élelem- és italszerzési lehetőséget felkutató diák, aki *fenszterez*, az az ideál ablaka körül sétálgat.

A szótár révén a feledés homályából életre keltett diáknyelvi szavak sokszor archaizáló jellegük ellenére is képesek megszólítani századunk emberét, fontos kultúrtörténeti értéket képviselnek.

Vasné dr. Tóth Kornélia nyelvész, művelődéstörténész, a nemzeti könyvtár tudományos kutatója, az MTA Könyvtörténeti Munkabizottságának tagja. Kötetei a témában: *A sárbogárdi diáknyelv szótára* (1990), *Magyar diákszótár* (1994), *Élő diáknyelv. Két város, húsz év tükrében* (2010).

A kötetről a Tinta Könyvkiadó honlapján [7]olvashatnak bővebben.

Kapcsolódó tartalmak:

Interjú a szerzővel a kötetről a Tinta Kiadó blogján [8]

A kötet bemutatója a 97. Ünnepi Könyvhéten a Józsa Judit Galériában, valamint dedikálás a Vörösmarty téren [9]

Recenziók a kötetről:

Petrovics Gabriella: Hogyan beszéltek a magyar diákok több mint száz éve? – egy új könyv meglepő szavak nyomába ered [10] (Magyar Nemzet, 2026. június 2.)

Hódi Éva: Szekunda, matura, puccmájszter [11] (Magyar Szó, 2026. július 20.)

2026/09/16 - 09:59

Forrás webcím: https://oszk.hu/rendezvenyek/szechenyi-konyvestek_261001

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Szechenyi-konyvest_261001_FB.jpg
[2] https://www.google.hu/maps/place/Orsz%C3%A1gos+Sz%C3%A9ch%C3%A9nyi+K%C3%B6nyvt%C3%A1r/@47.4954231,19.0370263,17z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x4741dc3d2cbe10bd:0x95a7b3e3f4b9f737!8m2!3d47.4954231!4d19.0396012!16zL20vMDZycnls?hl=hu&entry=ttu&g_ep=EgoyMDI0MTEyNC4xIKXMDSoASAFQAw%3D%3D
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Szechenyi-konyvest_261001_meghivo-final.jpg
[4] https://www.tinta.hu/

[5] https://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/4008582
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Vasne-dr-Toth-Kornelia_A-regi-magyar-diaknyelv-szotara_borito.jpg
[7] https://www.tinta.hu/A-regi-magyar-diaknyelv-szotara
[8] https://anyanyelvcsavar.blog.hu/2026/03/16/hogyan_beszeltek_a_diakok_a_19_szazadban
[9] https://oszk.hu/hirek/kollegank-szotara-regi-diaknyelvrol_konyvbemutato_260610
[10] https://magyarnemzet.hu/kultura/2026/06/diaknyelv-tobb-mint-szaz-eve-igy-beszeltek-szotar
[11] https://www.magyarszo.rs/mellekletek/uveggolyo/a.355891/Szekunda-matura-puccmajszter
[12] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[13] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon
[14] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/rendezvenyek